

BUITEN

3^E JAARGANG N^O. 47.

ZATERDAG 20 NOVEMBER 1909.

Foto C. Pleging.

BOERDERIJ TE SOEREN.

INHOUD:

BOERDERIJ TE SOEREN. ILLUSTRATIE.	BLZ. 569
OVERZICHT VAN DE WEEK.	570
HET KRUIDMOES	570
HET DAL DER ROZEN IN BULGARIJE	571
HOOFDSTAD, DOOR THEO DE VEER, GEÏLLUSTR. .	BLZ. 572—577
PARIJS TIJDENS DE REVOLUTIE, UIT HET FRANSCH VAN G. LENÔTRE.	BLZ. 577
NAALDBOOMEN, DOOR DR. A. J. M. GARJEANNE, GEÏLL.	579
EEN PAAR JUWEELTJES, DOOR J. BEENEN, GEÏLLUSTR.	580
ZONDAGMORGEN (GEDICHT), DOOR J. WINKLER PRINS	580

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Alle kopij ook die met illustraties, zoomede afzonderlijke illustraties (fotografieën, teekeningen, enz.), gelieve men te zenden aan de redactie, Rokin 74—76, Amsterdam. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Het auteursrecht voor den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de Wet van 28 Juni 1881, Stbl. No. 214.

OVERZICHT VAN DE WEEK.

8 NOVEMBER. Te Amsterdam wordt de constitueerende vergadering gehouden van de Nederlandsche Vereeniging tegen waterverontreiniging.

Bezoek van Koning Manuel van Portugal aan den Koning van Spanje.

De Fransche Kamer verklaart zich met groote meerderheid in beginsel voor de evenredige vertegenwoordiging, maar door het ingrijpen van den premier Briand, die zelfs de kabinets-quaestie stelde, wordt het artikel waarbij de evenredige vertegenwoordiging zou worden ingevoerd, afgestemd doch met geringe meerderheid.

De mogendheden antwoorden op de Turksche nota betreffende Kreta, dat zij, met het oog op den binnenlandschen toestand van Griekenland, het huidig oogenblik niet gunstig achten om de Kretenser quaestie definitief te regelen.

9 NOVEMBER. Eenigē Japannezen vermoorden den Koreaanschen attaché bij de Japansche manoeuvres, om den moord van prins Ito te wreken.

10 NOVEMBER. In Duitschland wordt de 150e geboortedag van den nationalen dichter Schiller alom gevierd.

11 NOVEMBER. Dood van den gep. generaal-majoor A. L. W. Seyffardt, oud-minister van oorlog.

Bezoek van den Oostenrijkschen troonopvolger en zijne gemalin aan het Duitsche hof.

Scheuring in de Onafhankelijkheids-partij in Hongarije. De groep-Kossuth besluit tot oprichting eener nieuwe partij onder den naam: „Onafhankelijkheids-partij van 1848 van Kossuth”; de andere partij kiest den Kamer-President Justh tot voorzitter. Schandelijke lynchpartij te Caïro, Illinois.

12 NOVEMBER. De Eerste Kamer neemt met groote meerderheid het wetsontwerp betrekkelijk het onderzoek naar het vaderschap aan.

De advocaat-generaal in het proces-Steinheil eischt de schuldige verklaring van de beklaagde.

Op het eiland Haïti worden door cyclonen, overstromingen en aardbevingen groote verwoestingen aangericht. Tevens wordt bekend, dat Jamaica door een cycloon en hevige regens geteisterd is.

De Italiaansche generaal Asinari, die bij een militaire plechtigheid te Brescia een toespraak hield die bepaald vijandig was tegen Oostenrijk, wordt uit den dienst ontslagen.

13 NOVEMBER. Uitreiking van de eresabel aan kapitein Christoffel, den held van ons Indisch leger.

Dood van den oud-minister A. baron Mackay.

Mevrouw Steinheil vrijgesproken.

Tot president van de Hongaarsche Kamer wordt Alexander Gaal van de Kossuth-partij gekozen, waardoor de oppositie een belangrijk voordeel verliest.

Dood van baron Dhanis, den Belgischen Afrika-reiziger.

Ontzettende mijnramp te Cherry, Illinois. Naar officieele schatting bedraagt het aantal dooden 400.

14 NOVEMBER. De mailboot „La Seyne” van de Messageries Maritimes tengevolge van een aanvaring gezonken; ruim 100 opvarenden verdronken.

HET KRUIDMOES

OF EEN VROEGE MORGEN UIT HET LEVEN VAN EEN ROMEINSCH BOERTJE. 1)

't Was in den winter, de talmende nacht was het einde genaderd,
't Rijzen van 't licht door den roep van den wakenden vogel verkondigd,
Als zich een boer, die een akker bebouwt, recht nietig in omvang,
Simulus, bang, dat een nuchtere maag hem den dag zal bederven,
5 Langzaam rekt en de leden verheft van zijn schamelen stroozak,
En met een weiffende hand rondom zich tast in het duister:
Zoekt, waar de stookplaats is; na een poos doet een schram het hem voelen.
Klein was het stompje van 't hout, dat nog niet van het smeulen verteerd was,
Dik de bekleeding van asch, die het glimmen van 't kooltje verduistert;
10 Dicht bij die schemering brengt hij voorovergebogen zijn lampje.
Rekt met een doren den drogen, ontrafelden hennep te voorschijn.
Blaast nu en telkens op nieuw, om het vuur uit zijn sluim'ring te wekken.
Eind'lijk gelukt het en wijkt voor een flakkerend schijnsel het duister.
Thans omdekt hij het licht met de hand, tegen tocht het beschermend.
15 Gaat naar de deur van het hok, dat zijn voorraad bewaart, en ontsluit die.
Daar, op den bodem gespreid, lag koren, een armelijk hoopje;
Hiervan neemt hij zoo veel als de maat, die hij heeft, kan bevatten:
Tweemaal acht, maar ruim, is in ponden 't gewicht, dat hij afmeet.
Nu naar den molen zich wendend, beijvert hij zich op het plankje.
20 Dat voor 't gebruik bij dit doen in den wand van zijn hut is bevestigd.
't Helpende lampje te plaatsen, ontbloot dan beide zijn armen.
Snoert zich het harige vel van een geit om de lenden en reinigt
Fluks met een bezem de steenen en zaamlenden schoot van den molen.
Dienst doen moeten nu beide zijn handen, doch ieder verschillend:
25 Biede de linker ook hulpe, het werk komt neer op de rechter;
Deze toch geeft aan den draaienden steen zijn geregelde vaart steeds;
't Graan vloeit toe door den schok en gebroken, vergruisd, naar beneden.
Soms, als de rechter vermoeid is, vervangt haar als zuster de linker;
Zoo dan wiss'len zij af. Soms heft hij een lied bij zijn werk aan;
30 Plomp is het, boersch, en zijn stem is verweerd, maar het troost hem bij de' arbeid.
Plotseling roept hij nu: „Scybale, vlug!” 't Was zijn eenige helpster;
Afrika schonk haar het leven, geheel haar wezen getuigt het:
Kroezig van haar en gezwollen van lippen en donker van huidkleur,
Boven vrij breed en met hangende borsten, doch smal aan de heupen.
35 Mager van beenen, verbazend door lengte en breedte der voetzool.
37 Deze dan roept hij en zegt haar, het vuur te verzorgen van takken.
En als zij vlammen, het vriezige water naar eisch te verwarmen.
Vaardig, zoodra hij den draaienden arbeid ten einde gebracht heeft,
40 Neemt hij de zeef, laat, luchtig van hand, het meel er in vloeien.
Schudt dan ter dege: de zemelen blijven, bedekken het zeefdoek.
En door de gaatjes gezegen, verzamelt de fijnere bloem zich.

1) Dit gedicht is een vertaling van een Latijnsche idylle, die algemeen aan Vergilius wordt toegeschreven. Deze leefde in de eeuw vóór Christus en het gedicht geeft een kijkje op het leven van een Romeinsch boertje uit dien lang vervlogen tijd.

Het gedicht, dat niet zoo algemeen bekend is als het verdient, heet in het Latijn „Moretum”; dit is de naam van den boerenkost, waarvan men de bereiding hier beschreven vindt. De vertaler, Dr. L. A. J. Burgersdijk, heeft den naam „Kruidmoes” ontleend aan een Geldersch gerecht, dat ook in Burgerdijk's woonplaats, Deventer, niet onbekend was. De cijfers wijzen de regels van het oorspronkelijke aan; een paar blijkbaar onechte regels zijn niet vertaald.

Ceres' gezuiverde gave. Die breidt hij met zorg op een effen,
 Stevige plank en verdeelt lauw water er over in straaltjes;
 45 Daarna drukt hij met eeltige handen het mengsel te zamen,
 Kneedt het dooreen, perst water er uit en sprenkelt er telkens
 Korreltjes zout door heen; dan vormt hij den klomp met
 de palmen
 Eerst tot een bol, daarna tot een schijf en ten laatste verdeelt hij
 Deze door groeven, gelijklijk gescheiden, in vierkante velden;
 50 Brengt nu 't deeg op den haard, — vooruit had er Scybale
 't beste
 Plekje gereinigd — bedekt het met tegels en stapelt er vuur op.
 Stimulus, dit aar Vulcanus' en Vesta's zorgen vertrouwend,
 Blijft ondertusschen niet ledig, verdoet geen uurtje met
 nietsdoen,
 Maar zoekt elders ook hulp; mocht Ceres' gave zoo enkel
 55 Niet aan de tonge voldoen, dan bereidt hij een smaaklijke
 toespis.
 Hem waren niet aan den wand van de schouw vleeschhaken
 bevestigd,
 Zijden noch hammen van 't varken, van zout doortrokken,
 te grijpen;
 Toch, daar hing wel een kaas, door 't midden geboord, aan
 een grasbies,
 Ook, goed samengebonden, een bundel van geurige dille;
 60 Hierbij voegt hij, bij 't zorgen voor 't maal, nog anderen
 voorraad.
 Vlak bij de hut was een hof, omgeven van enkele rijzen,
 Verder van riet omtuind, dat, gekapt, steeds weliger uitbot,
 Klein wat zijn omvang betreft, maar rijk aan verschillende
 kruiden.
 65 Vaak zelfs kwam er de rijke verlangen, wat de arme nog
 meer had.
 Kosten vereischte de hof niet, een goede verzorging was alles;
 Hield een gedurige regen den boer soms thuis of een feestdag,
 Had hij geen werk op den akker en gaf hij gedwongen de
 ploeg rust,
 't Gaf steeds baat aan zijn hof. Hij verstond het, zijn
 planten te poten,
 70 Wist de verschillende zaden aan 't duister der aard te
 vertrouwen,
 Ook van 't naburige beekje zijn grond naar den eisch te
 bevoelen.
 Hier stond zwellende kool, hier steviggewortelde tuinbiet,
 Daar weer geurige thijm, daar welige zuring en malva,
 74 Verder ook vleezige peen en de prei met blaadrige bollen,
 76 Dan de latuw, tot besluit van het maal aan de rijken zoo
 welkom,
 78 Daar de meloen, die zijn buikige vruchten op de aarde laat
 rusten.
 Doch voor den eigenaar niet, — want soberder kan men
 niet leven —
 80 Maar voor betalenden werd dit geteeld, en op iederen marktdag
 Brengt hij, de schouders met bundels beladen, zijn waar
 naar de stad heen;
 Keert dan tevreden, verlicht aan den nek en met zwaarderen
 buidel,
 Zelden met iets, voor een deel zijner winsten geruild op
 de vleeschmarkt.
 Blozende ajuin en een perkje met prei betoomen zijn honger,
 85 Bittere en veldkers, waar het gezicht bij vertrekt, en andijvie,
 Verder raketten, die sluimrende dartele lusten kan wekken.
 Thans ook trad hij, in eischen en wenschen bescheiden,
 zijn hof in,
 Maakt er — het eerst wat hij doet — met luchtige vingers
 den grond los.
 Haalt zoo een viertal uien er uit, dikveezlig van wortel,
 90 Plukt dan wat buigende toppen van selderie, stijve van
 wijnruit,
 Voegt koriander er bij, die danst aan zijn trillende draden.
 Welvoldaan met zijn oogst, zit hij neer bij het vroolijke
 vuurtje,
 Roept dan, luid en met klem, tot zijn dienende maagd om
 den moesbak.
 Een voor een ontdoet hij de bollen van 't knobbelig hulsel,
 95 Pelt ook de buitenste schillen er af; het verworpene spreidt hij
 Achteloos in 't rond naar het valt. De glazende kern, die
 hem aanstaat,
 Dompelt hij even in water en werpt ze in de kuil van de
 wrijfschaal.
 Hier nu sprenkelt hij zout op en snippelt er kaas bij, van
 't zouten
 100 Brokk'lig en hard; dan spreidt hij de geurige kruiden er over;
 Klemt in de bocht van den viltigen buik nu de kom met
 de linker,
 Kneust dan eerst met den stamper, gevoerd van de rechter,
 de bollen,
 Wrijft dan alles dooreen, dat de sappen elkander doordringen.
 Kringen beschrijft nu de hand; allengskens verliezen de
 vochten
 Elk hun bijzonderen aard; één kleur ontstaat uit de vele;
 105 Eigenlijk groen is die niet, want de brokjes van zuivel
 verbieden 't,

Ook niet wit zoals melk, daar de kruiden hun tint er bij
 meng'len.
 Vaak is de prikk'lende geur voor den boer als een steek,
 die, het neusgat
 Treffend, hem dringt met vertrokken gezicht zulk maal te
 verwenschen;
 Vaak, als de rug van de hand hem de tranen van de oogen
 moet wisschen.
 110 Kijft hij verwoed op den rook, die verwijt noch bestraffing
 verdiend heeft.
 't Vordert intusschen, het werk; niet strompelend meer, als
 bij de' aanvang,
 Statig veeleer, doch slepend, beschrijft nu de stamper zijn
 kringen.
 Daarom druppelt hij olie er over van Pallas' olijven,
 Giet er vervolgens, niet veel, maar een scheutje verfrisschende
 azijn op,
 115 Mengelt dan alles op nieuw en bewerkt het nog eens, door
 elkander.
 Eindelijk, 't is klaar; twee vingers gaan rond, heel 't bin-
 nenst der kom langs;
 Al het verspreide vereent zich; hij maakt er een enkelen
 klomp van;
 't Werk is geslaagd, het gerecht naar zijn aard en bereiding,
 een kruidmoes. 1)
 120 't Wordt met gewasschene handen ontvangen; zijn vreeze
 voor hongren
 Wijkt, en gerust over 't maal van dien dag, snoert Stimulus
 zich nu
 Kappen van leer om de schenen, bedekt dan het hoofd
 met de veldmuts,
 Voert onder 't juk zijn gehoorzame stieren en bindt ze aan
 den dissel,
 Drijft ze naar de' akker en drukt daar het snijdende kouter
 in de aarde.

1) Uit deze beschrijving blijkt, dat de koude schotel van het Romein-
 sche boertje geheel anders van samenstelling was dan het Geldersche
 „Kruidmoes”, waarvan de ingrediënten zijn: karnemelk, grutten, rozijnen,
 spek, ham of worst, kervel, zuring, bieslook en waterkruizemunt.

(REDACTIE).

HET DAL DER ROZEN IN BULGARIJE.

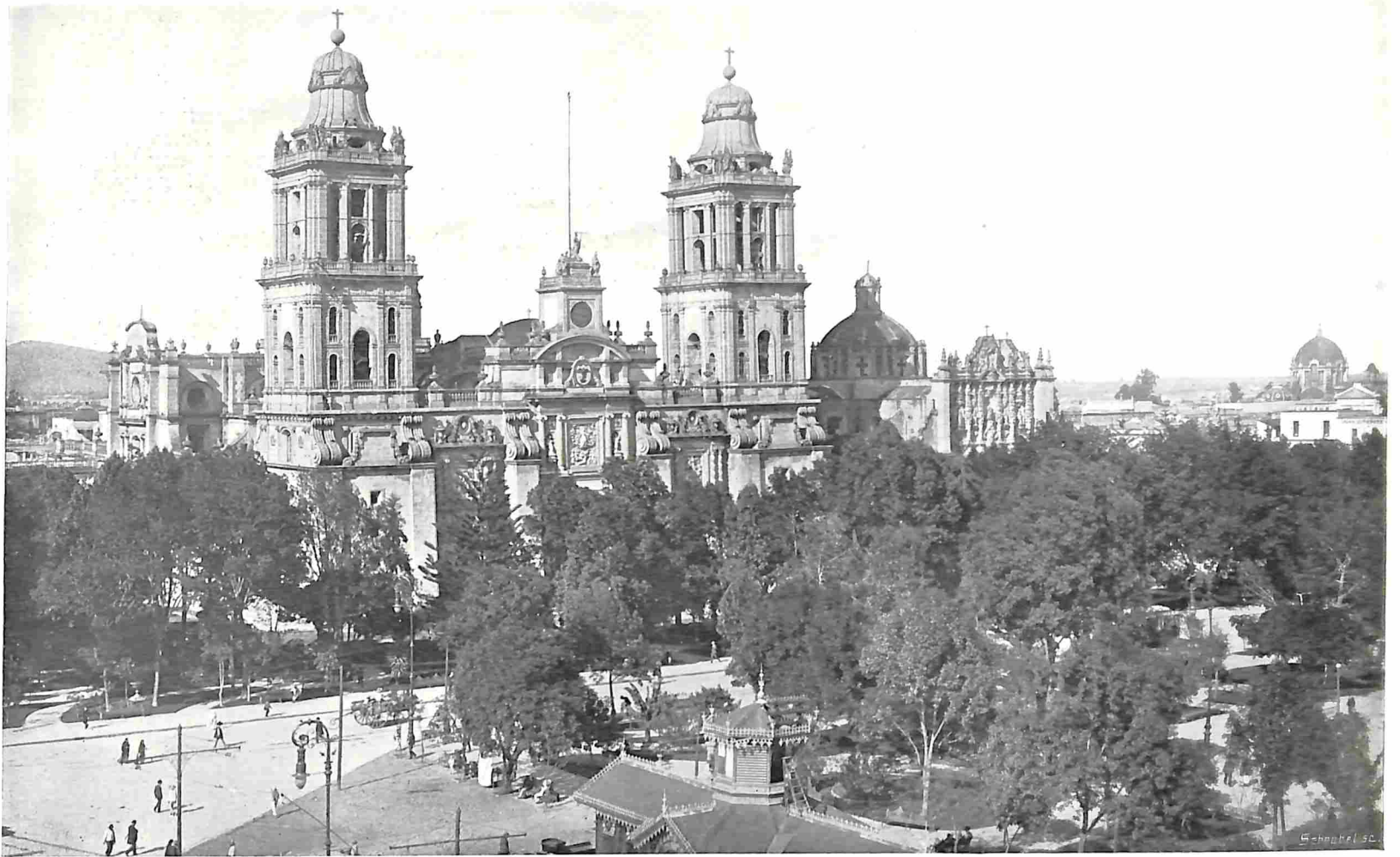
IN het dal der Tundza, tusschen den Balkan en de Sredna
 Gora, van Kazanlik tot Hainkôj strekken zich kilometers
 ver akkers uit die uitsluitend voor den verbouw van rozen
 dienen. Op dit „dal der rozen” is de Bulgaar niet weinig
 trotsch. In Perzië, bij Ispahan, wordt de rozencultuur ook
 op groote schaal gedreven, maar in Europa heeft Bulgarije het
 monopolie en de proefnemingen om in andere streken op de-
 zelfde wijze rozen te verbouwen, hebben meestal weinig resul-
 taat gehad. Het vruchtbaar land is zeer gunstig gelegen aan de
 zuidzijde van de lange Balkan-keten, die in de richting van
 Oost naar West loopt; de rozenvelden wisselen hier met wijn-
 bergen, mais- en tabaksaanplantingen af.

De bereiding van rozenolie wordt in Bulgarije reeds 180 jaar
 uitgeoefend; de rozen die daarvoor gekweekt worden, zijn de
 roode (rosa damascaena) en de witte roos (rosa alba). Als men
 het land in den herfst bezoekt, biedt het geen schilderachtigen
 aanblik aan; de rozenstruiken zijn evenals de wijnstok aan
 stokken gebonden, en de magere hooge struiken die slechts
 weinig bladeren hebben, zijn verre van bekoorlijk. Maar in het
 voorjaar leveren zij een geheel ander gezicht op; dan ziet het
 geheele land er uit als een groot bed met witte en roode bloemen
 die een bedwelmenden geur verspreiden. In dat seizoen kan men
 ook, evenals eertijds in het oude Rome, in de talrijke Bulgaarsche
 badplaatsen een „rozenbad” nemen, d. i. een heet bad waarin
 10 kilogram rozen zijn geworpen.

In den tijd van 15 Maart tot 15 Juni moet de oogst plaats
 hebben. Zullen de bloemen haar vollen geur hebben, dan moet
 men nauwkeurig het oogenblik van rijpheid kiezen; daarom
 worden de rozen dan ook bij voorkeur vóór zonsopgang of
 althans in de eerste morgenuren afgesneden, voordat de hitte
 te groot is. Dit werk wordt door vrouwen en meisjes gedaan.

Zoodra de rozen geplukt zijn, worden zij in zeer eenvoudige
 toestellen gedistilleerd. Iedere eigenaar van een rozenveld heeft
 zelf een distilleerkol en distilleert zijn bloemen zelf; dit geschiedt
 tweemaal, waarbij eerst het rozenwater en dan de rozenolie
 gewonnen wordt.

De met rozenstokken beplante oppervlakte bedroeg in 1903
 5060 hectaren. Een hectare rozenstokken kost gemiddeld 1000
 à 1200 gulden. In een goed jaar kan één hectare 3000 kilo rozen
 opleveren, en daar er minstens zooveel bloemen noodig zijn om
 één kilo rozenolie te verkrijgen, bedraagt de oogst van 1 hectare
 in een jaar gemiddeld 1 kilo rozenolie. Deze heeft bij den uitvoer
 een waarde van 380 à 480 gulden, zoodat er na aftrek van de
 onkosten voor den boer een flinke winst overblijft.

KATHEDRAAL EN ZOCALO TE MEXICO.

HOOFDSTAD.

„Ville Lumière“? . . .
NKLEIN Parijs, — zooals in 't Noorden me ervan verteld was? 'n Stad van kunst en wetenschap en leven? Waar geleefd werd buiten, op de straat, op de groene boulevards, onder de zonnezeilen van de cafés, op de terrassen voor de restaurants, in de parken? Nu, — iets, zoo bij eerste kennismaking. Maar zwakjes, — heel zwakjes! Alles is daar nog zoo jong.

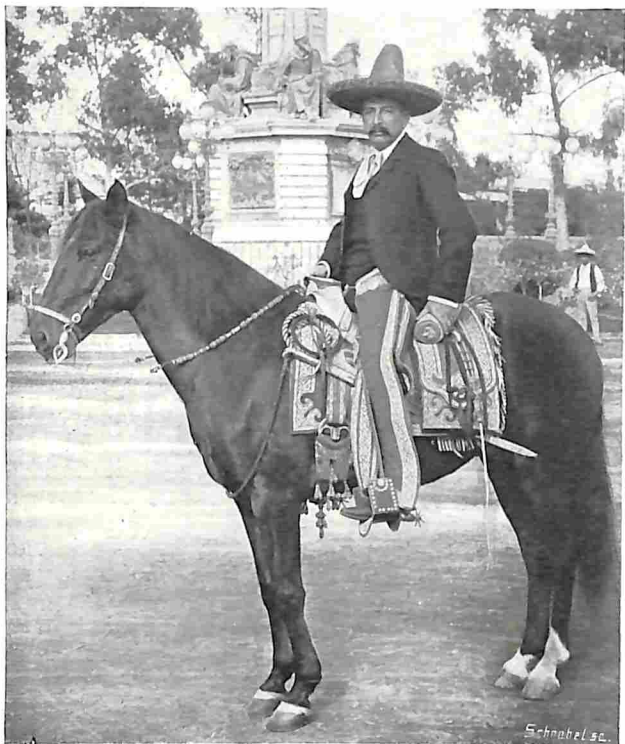
Jong, — en dan toch ook weer ^{*}oud metéén. 'n Stad van vergrijsde koepelkerken en blinde „monasterios“, — van tropische tuinen en wijde boulevards, — van mos-behangen cypressen en Spaansche gouverneurspaleizen, — van „alamedas“ en asphaltstraten, — van tempelfragmenten en verbrokkelde „idolos“ (1), — van schitterende „plazas“ en klaterende fonteynen, — van pakezels en kleurfelle „zerapes“, — van auto's en elektrische trams.

Reeds in 1325 kwamen de Azteken er hunne hoofdstad Tenochtitlan te bouwen, op die plek juist waar ze bij hunne om-

zwervingen, — volgens delegeerde — een gouden arend van ongekende grootte en

schoonheid met 'n slang in zijn klauwen op een cactus hadden zien zitten, z'n uitgeslagen vleugels naar de opgaande zon gekeerd.

Iets wonderbaarlijks

RUITER IN NATIONALE DRACHT.

wat hun gezegd had hunne tempels daar neer te zetten en waarnaar ze de plaats toen noemden *Tenochtitlan*.

Later in *Mexico* veranderd, naar Mexitli, hun geweldig oorlogsgod.

Uit riet en biezen waren die eerste woningen geweest, hutten op palen boven 't ondiepe water, heel primitief. Tot gaandeweg steenen en klei gebruikt werden bij hun bouwen en er tempels en paleizen en zware hoge muren verrezen.

Toen ook de grootsche „*Teokali*“ 'r ontstond, die pyramide-tempel der Aztek goden, honderdveertien treden hoog, van waar dag en nacht zou opkringelen de blauwe rook der heilige offeranden.

En meer giganteske tempels nog, gedacht als die van ver Egypte, — en hangende en drijvende tuinen, dromen van exotisch groen om kleurgloed van dauwige kelken, — en paleizen met 'n schittering van hof, — en kostbare bijgebouwen voor stoeten van krijgsvolk en in veeren gekleede dignitarissen en edelknappen. Arm Tenochtitlan! . . .

Want barbaren zouden 'r ^{*}komen, — Spaansche horden die zich Christenen noemden — van over de zee.

In vrede eerst werden ze 'r ontvangen in de wondere paleizen, binnen de heilige tempelmuren, in de droomtuinen, die „*conquistadores*“, met alle gastvrijheid, op 'n Novemberdag van 1519.

'n Triomftocht. — Cortéz's bont heir van lansknachten en hellebaardiers, z'n geharnaste ruitery, binnen de stad der „*Teokali*“ met gratie gewacht door Montezuma, den Keizer van 't groote land Anahuac.

Als vijanden gauw later, begonnen ze met mishandelen der bijgeloovige Azteken, vergrepen ze zich aan de vrouwen en meisjes, kenden ze zich allerhande rechten toe, wilden ze de tempels ontheiligen.

Tot 't niet meer te verdragen was, het volk opstond, en al wat Spanjaard was, — den avond van den eersten Juli 1520, na 'n acht maanden dus — Tenochtitlan uitdreef.

„*La noche triste*“ . . .

'n Bloedige slachting, 'n wilde vlucht van veroveraars, van gehelmde „*conquistadores*“!

Tijdelijk, — want de horde keerde terug en legde zich rondom de gesloten stad.

Acht maanden, dat zich de Azteken onder Guatemotzin dapper weerden, dat dag en nacht, in veeren gekleede krijgers zware hoge muren bepostten, dat al blauwe rook van de „*Teokali*“, al smoken van offers, opwoeien naar hun oorlogsgod, naar den in-geweldigden Mexitli.

Tot, — 13 Augustus 1521 — Cortéz „toch“ de hoofdstad zou binnenrijden aan de spits van z'n victorieuze arquebusiers en heldenruitery.

En Guatemotzin, de laatste der Aztek-Keizers?

Prescott, in z'n voortreffelijke „Conquest of Mexico”, schreef 't volgende: „Na de inneming der stad waren Cortéz' soldaten erg teleurgesteld over 't weinige dat er voor hen te rooven viel, — over den geringen oorlogsbuit, en sommigen zelfs weigerden absoluut iets er van aan te nemen. Men mopperde over den Generaal, anderen weer over Guatemotzin die — zeiden ze — als hij wilde, wel kon vertellen waar de paleisschatten verborgen waren. En omdat Guatemotzin daarover niets openbaar wilde maken, of liever, volhield dat niets openbaar te maken was, drongen die soldaten 'r luide op aan, hem dan tot bekentenis te pijnigen. Echter Cortéz sloeg hun verzoek af. Tot zijn mannen hem beschuldigden met Guatemotzin te heulen en hen te willen bedriegen. Hetgeen z'n doel wel dermate trof dat het ter kwader ure den Aztek-Keizer aan de beestige ongenade van diens vijanden overgaf.

Men bond hem handen en voeten, smeerde de laatste met olie en liet ze boven 'n kolenvuur toen roosten. Maar Guatemotzin weerstond de martelingen en al wat men uit hem krijgen kon was 'n bekentenis dat 'r veel goud in het Texcoco-meer geworpen was, 'n schat echter die trots alle zoeken en duiken nooit is gevonden. Ten slotte nog, — in schaamte over z'n vuile daad, wist Cortéz den Aztekenvorst uit de handen der soldaten te krijgen voor 't algeheel te laat wezen zou”. —

* * *
Zoo gebeurde 't verwoesten van Tenochtitlan. De schoone tempels werden verbrokkeld, de grootsche „Teokali” met den grond gelijk gemaakt, de droomtuinen vertrapt, de wondere paleizen bevuild en ontheilgd, schier al wat aan geschrift bestond, in fanatieke woede versplinterd, bekrast, verbrand. En in 1522 werd het Christen „Mexico” 'r gesticht.

De stad van koepelkerken en „monasterios”, de nu groeiende metropolis met 'r bijna half millioen menschen.

Stad van blanke woningen, van „plazas” en fonteinen en weelderige bloemen en „paseos”.

* * *
O! — ik zie Mexico weer voor me, zooals 'k 't dien lichten Meimorgen binnenkwam. Hoe 'k van 't „estacion” gereden werd in vlug open wagentje, koetsier met geweldige „sombbrero” op den bok, over de wijde, effen „Paseo de la Reforma”, — 'n „Champs Elysées” —, de witte stad tegemoet.

Hoe ze be-tippelden dien gladden weg, twee Indiaansche paardjes onder de rusteloos zwaaiende „latigo”, — zweep van m'n peon voerman.

Recht hielden ze op 'n ruitersstandbeeld aan.

KOEPELS VAN HET KLOOSTER SAN FRANCISCO.

Een zonnig plein dan over, — 'n zwenken even, — dan een andere boulevard weer — de Avenida Juarez — in vollen draf.

Links van me 'n dicht park, 'n „Alameda”, met banken en beelden en fonteinen onder 't koel van palmen, tusschen gloeiing van hibiscus-kelken en wilde oranjevruchten.

Aan de andere zij de huizen, kleine paleizen haast in 'r sierlijke lichte gevels, 'r rijen van spiegelramen, 'r balcon's, 'r gewelfde inrijpoorten.

En drukker, al levendiger werd 't.

Al meer open rijtuigen en equipages en auto's. Electriche trams ook en vrachtwagens.

Haastiger liepen de menschen.

Ik was in de „Calle de San Francisco”, in 't midden der stad nu.

'n Aangename, 'n gezellig drukke asphaltstraat, winkel aan winkel.

Overal zonzeilen, wit en kleurig gestreept en groen.

Eén wilde zwaai met de „latigo” nog.

Toen, — 'n ruk; 'k hield stil voor m'n opgegeven hotelletje.

* * *

Plaza Mayor de la Constitucion....

Of — zooals meest genoemd — de Zocalo.

Wel 'n plaza „par excellence”, dit hoofdplein van Mexico, — groot midden van de witte metropolis.

In 't Tenochtitlan der Azteken had daar die heilige pyra-

CALLE DE SAN FRANCISCO.

mide, — de vreeselijke „Teokali”-tempel —, gestaan, hadden bij groote feestelijkheden tienduizenden Indianen daar gedanst op de melancholieke cadans van trommen en ratels, waren duizenden van gevangenen daar 't hart uitgesneden, geofferd in godsdienstig fanatisme, had daar, bij 't beleg van 1521, de blauwe rook gewalmd ter eere van Mexitli.

En na de tempelvernieling hadden de „conquistadores” 'r de eerste huisjes van hun christen „Mexico” gezet.

Later, — 'n driehonderd jaar later, was daar Agustin Iturbide verschenen aan 't hoofd van z'n zegevierend leger, hadden ze hem op die plaza gehuldigd als „Liberator”, gekroond met de keizerskroon.

In '64 werd Aartshertog Maximiliaan er als „Emperador” met jubelkreten ontvangen.

Eindelijk, — hield de held Porfirio Diaz, de waarachtige „Liberator”, er tot twee malen z'n victorieuzen intocht.

Een trotsch plein nu, die Zocalo!

Koninklijk, in haar ruimte van groen en zonnelicht, asphalt daar midden, Kathedraal, Sagrario, Palacio Nacional en classieke Portales.

'n Forum, — druk, woelig, het brandpunt van hoofdstad-verkeer.

Waar 't markt ook is, iederen morgen weer, van losse bloemen en kransen en kleine bonte Mexicaansche vogeltjes.

Waar op mooi zoelen avond militaire muziek schalt uit verlichte koepeltent, tusschen 't groen de Indianen schuifelen op soepel leeren sandalen, hoog omgeslagen de kleurige „zerape”.

En waar, ieder jaar nog, er de duizenden zich verdringen om den avond van vijftien op zestien September bij 't luiden van Mexico's Vrijheidsbel te zijn.

De „grito de Dolores”, herhaald dan daar door den grijzen Porfirio Diaz.

„Viva Mexico!... Viva la Libertad!”...

Van den ouden toren van 'n kerkje in Dolores had op 'n helderen sterrenavond van 't jaar 1810 waarschuwend 'n klok gebeierd. Juist alsof de mis zoo dadelijk beginnen zou.

De geloovige bevolking had geluisterd, zich verwonderd over

't vreemde van zoo'n uur. Was echter overtuigd geweest van de wijze bedoelingen der „padre” en dus naar 't kerkje opgekomen.

Bij 't kaarsenbelicht altaar had vader Hidalgo gestaan.

Doch, — niet om de mis te bedienen.

Als de patriot Hidalgo, als de „revolucionario”, was hij verschenen.

Hij had z'n schare te vertellen gehad dat het uur van onafhankelijkheid daar was, dat 'n eind nu komen zou aan Spaansche mishandeling, dat ze hem moesten volgen in den grooten moeilijken strijd voor 'n zelfstandig Mexico.

En onder de vlag van Guadalupe volgden ze den bejaarden „Cura”, beantwoordden ze den strijdkreet van Miquel Hidalgo y Costilla, de zoo veel te beteekenen „grito de Dolores”.

„Viva Mexico!... Viva la Libertad!”...

Dien ochtend trokken driehonderd insurgenten, gewapend met knuppels en messen, op de verovering van Guanajuato uit.

En de klok, — de „Liberty Bell” van Mexico, bleef zwijgen in den ouden toren van 't stedeke Dolores.

Tot — op Onafhankelijkheidsdag '06 ze naar de hoofdstad gebracht zou worden waar ze in praal werd rondgereden en naar 't Palacio Nacional gevoerd.

Zes prachtige paarden, gemend door postiljons, voor den zegewagen die begeleid werd door 'n escorte rurales”, — schilderachtige Mexicaansche cavalerie. Dan volgden allerlei hoogwaardigheidsbekleeders in den staat en in 't leger en kwamen de troepen en het volk.

Elk raam, elk balcon, elk dak waar de processie langs komen zou, had z'n enthousiaste „espectadores”, bloemen en serpentes in groen, wit en rood werden overal gestrooid en ontslingerend en de donderende „Vivas” waarmee ze de Vrijheidsklok begroetten, overstemden schier alle muziek en getrompetter.

Toen kwam de klok voor 't Palacio Nacional op de Zocalo, werd ze van den triomfwagen gelicht, geheschen boven de hoofdpoot, in de façade van 't paleis. En 'n duizend witte duiven met driekleur linten om den hals vlogen van uit die poort rond de metalen reliquie; .. toen weg in alle richtingen, boden van 't blijde nieuws.

De President Generaal Porfirio Diaz hield z'n patriottische rede.

Maar 't allerplechtigste moment zou bij middernacht zijn.

Om elf uur, zegt de geschiedenis, begon de goede „padre” Hidalgo z'n luiden en veertig minuten hield dat aan, klepelde 't van z'n ouden toren dien nacht van 15 op 16 September 1810 om vrijheid en onafhankelijkheid.

Waarna zijn „grito”, zijn kreet „Viva Mexico!... Viva la Libertad!” —

Het was dan ook al jaren de gewoonte dat op dien avond van 15 September de President der Republiek om tien minuten over half twaalf op 't balcon van 't Palacio Nacional kwam en de betekenisvolle „grito” herhaalde.

Zoo, — vijfendertig minuten na elven stapte Porfirio Diaz weer op 't balcon van 't witte gouvernementspaleis, nam hij nu 't klokkekoord in handen.

Een doodsche stilte in de wijde menschenmenigte....

Veertig minuten na elven!

Vier krachtige klepelslagen zongen over de Zocalo.

„Viva Mexico!... Viva la Libertad!”...

Op kwam 't gejuich uit tienduizenden, donderden de geestdriftige „Vivas” — „Vivas”, weenden de Indianen van vaderlandsliefde, luidde iedere klok van de donkere Kathedraal, speelde 'r de muziek van 't leger, spoten van overal fonteynen en cascaden uit veelkleurig vuur.

Stond de Vrijheidsklok in blank aureool.

„Viva la Libertad! Viva la Republica!”...

Anders, — 'r is veel moois, veel eigenaardigs, al in de hoofdstad aan 't verdwijnen.

Wat 'k zoo ontzaglijk jammer vind, zoo'n rejuvatatie!

Dat het klooster San Hipolito, eens 't paleis van Bucareli, 'n drukkerij nu is, dat in de „monasterio” Nuestra Señora de la Concepcion schoolborden hangen, dat de kerk San Augustin in 'n „public library” herschapen werd, dat 'n deel van 't San Franciscoklooster als modern hotel fungeert, dat ook in 't keizerlijk paleis Iturbide 'n lift de gasten naar hunne genummerde kamers brengt, 'r in de aristocratische „patio” met koffers en manden wordt gesmeten en gesjord en gebonkt, 'r in statig gewelfde galerij, kakelbonte souvenirwinkeltjes schreeuwen:—

MEXICO. EEN „PATIO” IN DE HOOFDSTAD.

indien 'r maar dat oude niet voor eeuwig door wordt vernield — 'r 'n beetje piëteit dan nog gespaard blijft, — in hemelsnaam!

Maar erger gebeurde al, — zag ik gebeuren. Had niet 'n stalhouderij hare paarden in de gebeeldhouwde eetzaal van 'n klooster, stond in de bidkapel van San Antonio, op de plaats van 't altaar, niet 'n reusachtig Fransch keukenfornuis, waarop ieder oogenblik de „Potage au vermicelle” of 'n „Vole-au-vent à la Suisse” zou kunnen gaan pruttelen of sissen of braden? Stapelden 'r geen vuile borden en kommen hoog in de stemmige boogramen? Doorstak 'n eind kachelpijp niet 'n heerlijke kleine cupola van Spaansche blauw-en-gele teilen?

Dan, — wat was 'r niet al weggebroken, gesloopt; door hoevele stille klooster-tuinen gierde nu niet de „*electrica*”, wielden de equipages van mondaine señoritas, tuften automobielen.

Hoevele „*patios*”, — verrukkelijk schoone binnenplaatsen, klassieke hofjes waren 'r al verwoest voor moderne kantoorblokken en..... „*teatros cinematografos*”.

Jammer, neen sterker — misdadig!

Want 't was, — * * * en voor 'n groot gedeelte is 't nóg, — 'n mooie stad dat Mexico. Overvol van architectonische heerlijkheden en geschiedkundige memorabilia.

Zelfs kwam 'k 'r in 't „Hospital de Jesus” op de plek waar voor 't eerst de Aztekenkeizer Montezuma den „*conquistador*” Cortéz ontving, die ontmoeting buiten Tenochtitlan waarover Prescott schreef:

— „Toen naderde de Monarch onder 'n schitterenden draaghemel, waarbij slaven den weg vóór hem al met tapijten belegden opdat de Keizerlijke voet niet in aanraking komen zou met de ruwe stoffige aarde.

„Zijn onderdanen, voornamen en nederigen, — die 't pad belijnden, bogen waar hij langs ging en sommigen der allernederigsten wierpen zich ootmoedig op de knieën.

„Montezuma was 'n veertig jaren oud en bewoog zich waardiglijk.

„Daar steeg Cortez van z'n paard, wierp 'n page de teugels toe en, vergezeld enkel van eenige der allervoornaamste „*caballeros*”, trad den Keizer tegemoet.

„Ongewoon belangwekkend moet beiden dat onderhoud zijn geweest! Immers in Montezuma vond Cortez den heerscher van 't groote rijk, hetwelk hij zoo juist doorkruist had, van wiens macht en heerlijkheid elke tong had gewaagd.

„In den Spanjaard, daarentegen, zag de Aztekvorst den vreemden man, wiens geschiedenis zoo geheimzinnig verbonden scheen met de zijne.

„Maar wat dan ook zijne gevoelens mogen geweest zijn, de Monarch onderdrukte ze in zooverre dat hij zijn gast met alle hoffelijkheid ontving en zijn voldoening 'r over uitsprak dezen in de hoofdstad van zijn rijk te zien.

„Cortez antwoordde in bewoordingen van diepgevoelde achting en hing 'n fonkelende keten van gekleurd kristal om Montezuma's hals.

„Na het wisselen dezer beleefdheden wees nu de Keizer zijn broeder aan, de Spanjaarden naar hunne verblijfplaatsen in de hoofdstad te geleiden.

„En zette Montezuma zich in zijn palankijn (paarden waren in Mexico toen nog onbekend, — d. V.) om te midden van een eerbiedige menigte, met dezelfde statie en praal te worden weggebracht als waarmee hij was gekomen.

„De Spanjaarden volgden spoedig, trokken al gauw met wapperende vlaggen en onder 't spelen hunner muziek het zuidelijk gedeelte van Tenochtitlan binnen”.

.....
's Middags toen, — weer op m'n zwerven door 't grijze, door 't antieke —, had 'k die andere plek gevonden.

De oude kerk van San Hipolito.
Waar op 'n steen 'k las: — „Zoo geweldig was de slachting onder de Spanjaarden door de Azteken, op deze plaats den nacht van 1 Juli 1520 aangericht dat, na triomphantelijk het volgende jaar de stad weer te zijn binnengetrokken, door de overwinnaars werd overeengekomen hier 'n kapel te bouwen en haar te noemen de kapel der martelaren.....”

„*La noche triste*”.....
Bloedige wraaknacht van 'n gehoond Tenochtitlan.
Cortez' geharnaste horden in wilde vlucht.

.....
Kapel der.... martelaren?
Porque?

Op uit 't bladerdicht * * * der groote Plaza ging. — albastblank

SAN FRANCISCO. INGANG SAGRARIO METROPOLITANO.

tegen blauw van tropenhemel — de sublieme schepping van 'n Alonzo Perez Castañeda, 'n Tolsa, 'n Lorenzo Rodriguez.

Rezen torens, slank als minaretten, rondren, glanzig beteild, dommen en cupolas, schitterde wit marmere in rijke façaden.

De Kathedraal en de Sagrario Metropolitano.....
Daar waar eens op den geweldigsten heidentempel van de nieuwe wereld — op de „*Teokali*” — de offervuren hadden gelaaid. Meer dan twee eeuwen werkens was 'r aan het bouwen der witte Basiliek geweest, — aan welven van kille tunnels, aan wegen van steen en hout, aan opzetten van zuilen en kapitelen, aan behouwen van friezen en basreliefs, aan beitelten van beelden en caryatiden, aan minutieus besieren van façaden en poortboogen, aan schilderen van fresco's, aan houtsnijden en kerven en vergulden.

't Waren geworden meest superieure uitingen van Spaansche kerkkunst.

Simpeler de Kathedraal, — in 't Dorische, in 't Ionische, — meer doorwrocht de Sagrario Metropolitano.

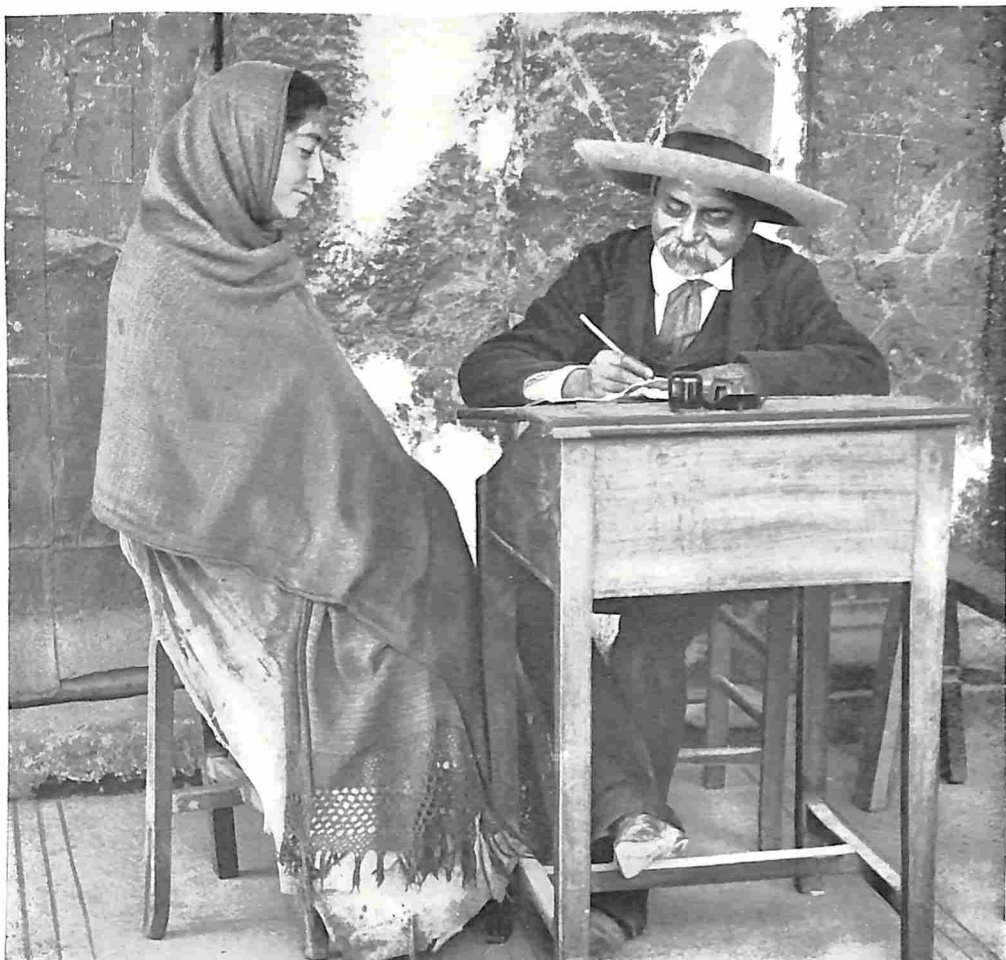
Reuzenklokken uit lichte steen bekoepelden beide torens der Basiliek, overal lijnden 'r de gebeeldhouwde balustraden, waar vazen op sierden hier en daar, en statuetten. De blanke façade dan in eenvoud, — streng haast in 'r belijning. En dat al van vormenschoonheid gekroond door 'n koepel van zeldzaam bevalige proportioneering, kostelijke kunst van 'n genialen Tolsa.

Drukker, woeliger, doet de Sagrario in haar beveling.
Daar zijn 't al beelden en beeldjes, bloemen en engelpopjes, blader- en vruchtmotieven, beblokkingen en schulpnissen, medallions en bloesemslingers, zoo eigen aan dat zeventiend-eeuwsch Spaansche, dien stijl van 'n Churriguera.

Toch ook weer, — die „*touch*” van 't Indiaansche hier, dat „iets” in vreemde teekening, in ornamentatie, — heel even — wat 'k wel had opgemerkt in de prehistorische tempels, en hetgeen 'k me ontstaan denk doordat — was 'n Spaansch architect de ontwerper — als uitvoerders meest kunstenaars van Indianenstam werden aangewezen.

Streng in simpelheid, — maar grootsch, indrukwekkend, niet-tegenstaande dat haast koude van Gothiek en Doriek —, is het interieur der Groote Kerk. Iets minder, dat der Sagrario Metropolitano.

Daar dragen in de eerste 'n twintig gegroefd steenen zuilen het zacht gewelfde dak, terwijl het in de Sagrario weer rijk bekorven kolommen zijn die de hooge zoldering steunen.

BRIEFSCHRIJVER VAN DE PLAZA SANTO DOMINGO

Veertien kapellen telt de witte Basiliek. Op zich zelf geen te noemen merkwaardigheid, indien 'k in sommige niet had getroffen die verrassend schoone specimens van houtbeeldwerk zoo kunstig met goud overlegd, Churrigueraansche scheppingen van 'n wonderde volmaking.

Daar was de capilla „San Felipe de Jesus” waar Mexico's eerste keizer, Agustin Yturbide rustte, — „*El Libertador*”.

Daar was de kapel van Hidalgo, waar de vaderlandslievende „*padre*” van Dolores begraven lag, — waar altijd bloemen en linten kleurden.

Daar waren de capillas „De las Reliquias” en „San Pedro”, „Santa Teresa” en „San Michael”, waar kaarsen altijd lichtten

en tegen de beeldhouwde hekken de geloovigen knielden in gebed.

Voortreffelijker dan 't hoofdaltaar, — indrukwekkender —, vond 'k 'r wel 'n „*Altar de los Reyes*”, 'n kunstwerk dat in opzet en exquise ornamentatie me altijd denken deed aan de hoofdkerk van Sevilla in Spanje.

Waar 'k ook Mexicaansche schilderijen bewonderen zou, doeken van Don Juan Rodriguez Juarez.

En in de sacristie, werken van Juan Correa en Villalpando.

Toch, wat penseelkunst betrof, kwam t aller-kostelijkste 't allerlaatst aan de beurt, toen de „*cura*” die me er had rondgewezen hier en daar, — 'n innemende oude Castiliaan, — mij in de kerkekamer bracht voor de „Maagd van Bethlehem”, — 'n verrassend schoone Murillo.

— „*Es un cuadro muy, muy hermoso* 2), *Señor!*.....”

Toen stond de grijsaard 'n wijle met mij zwijgend te genieten.

— „*Hè?*.....”

— „*Es soberbio* 3), *padre!*.... *soberbio!*....”

* * *

'n Stad anders van kunst, kwam wetenschap?

Wel, — 'k was 'r in de „Academia San Carlos”, in 't Nationaal Museum, in de „Escuela nacional de Medicina”, in de „Biblioteca Nacional”, in 't Conservatoire voor Muziek, in de „Mineria”, — er wordt hard gewerkt.

Er valt trouwens nog wel in dat opzicht veel te werken ook.

Zoo is de „Academia San Carlos” tegelijkertijd 't museum van schilderijen, daar hangen Michael Angelo, Rafael, Leonardi, Rubens, van Dijk, Morillo, Ramirez, Piña, Velasquez, daar hangen doeken van oud-Mexicaansche school.... tusschen vervaarlijkst dilettantengeknoei en poverste broodschildersprullen.

Veel beter dan al doet de „Biblioteca Nacional”.

'n Tweehonderdduizend werken bijna zijn daar verzameld, afkomstig meest uit opgeheven „*monasterios*”, grootendeels dus van godsdienstigen aard, maar.... men is thans bezig 'n collectie samen te stellen waarin de beste boeken der wereld 'n plaats zullen vinden.

En volkomen in orde is al wel 't Nationaal Museum in z'n vier belangrijke afdelingen voor Archaeologie, Zoölogie, Anthropologie en Ethnographie, en Historie.

Dan de theaters en concerten.....

Op 't oogenblik laat zelfs het nationaal gouvernement 'r een pracht van 'n opera-gebouw zetten waar beste Italiaansche en

SAN FRANCISCO. ALAMEDA.

Fransche werken, ook Mexicaansche en Spaansche dramatische kunst den volke zullen worden aangeboden.

'n Buenos Aires is 't nog lang niet, ook nog geen Rio Janeiro.

Nog geen gevaar tegenover de „Estados Unidos del Norte” dat het de beste Europeesche kunst en kunstenaars naar zich trekken zal. Maar er is 'n ontwaken.

Het daghet in Tenochtitlan!

— „La calle 4) ^{*} ^{*} ^{*} *principal*,... *la calle elegante*,... *ahoe!*... *es calle de San Francisco*, *Señor*... *ah!-es bonita*... *es Paris*, *Señor!*... *muy 5), muy bonita!*...”

Dat was het geestdriftige antwoord van één mijner treingenoeten geweest op m'n vragen naar de witte stad:

— „*Es Paris*, *Señor!*... *muy, muy bonita!*...” en dan was dat wel zoo mooi als je 't je denken kon, — het betekende voor 'n Mexicaan het hoogste, het dichtste bij wereldsche volmaking.

Nu, — 's morgens al was 'k 'r heengereden omdat m'n hotelletje er lag, de middag zag me 'r meeslenteren in den bonten stroom van galante „*caballeros*” en lachende „*señoritas*” en bevallige dochteren van 't hoogere noorden.

't Was waarheid.

Calle de San Francisco was „*bonita*”, — „*muy bonita!*”

Omdat daar het typische leven van modern Spaansche stad in al zijn volheid werd geleefd, 't daar 'n gaan was van kleurige equipages en luxueuze automobielen, 'n rijen aan weerskant van wandelaars, 'n schitteren van mooi achter wijde spiegelluiken, de zon meest altijd scheen en 't 'r geuren kon, zacht geuren, van donkerroode rozen.

Dan, toch ook ontbraken 'r de Indianen niet. Evengoed gingen zij over 't zacht asphalt van San Franciscostraat, dreven ze er hunne ezels of sloften ze 'r heel-op-gemak de winkels langs. Evengoed liepen 'r Aztek-meisjes, los 't lange haar breed-uit over half naakte schouders, als dat 'r mondaine „*señoritas*” voorbijruischten in kant en zij.

Van „Alameda” tot „Zocalo” — plaza tot plaza — lijnde die „*calle elegante*”; — winkel naast club, tearoom naast hotel, restaurant naast kerk, witte en kleurige marquises overal.

'n Tien minuten gaans in de lengte, was de straat niet eens nog zoo bijster breed.

Toch, wat kon 't 'r leven, wat gezellig kon 't 'r zijn.

's Morgens al, en om twaalf uur.

Maar, — „*bonita*” eerst recht zag je de „San Francisco”, wanneer 't tegen zessen liep, Wanneer 't werken hier en daar al opgehouden was en de equipages en andere rijtuigen terug naar stad kwamen van hun toeren op de „Paseo de la Reforma” en om 't Presidentieel buiten „Chapultepec”.

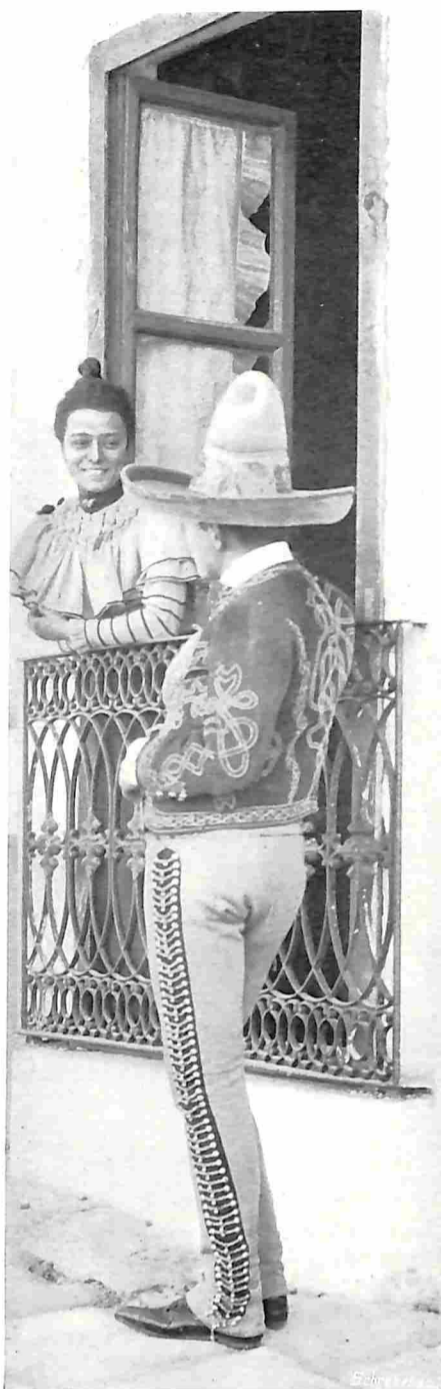
Wanneer de lichten gingen schijnen in clubs en winkels en tea-rooms. Dan was 't er 'n rijden en geschuif, 'n hoevengeklepper, 'n grommen van auto's, 'n gedrang op trottoirs, 'n gelach, gepraat, gebuig, werd er gekeken, — te diep vaak — in zwart van limpide oogen

Een bruisen van grootstadsleven....

Dat ging van „Alameda” naar „Zocalo”, — daar rond, — en terug dan weer de straat van licht.

Tot bij half acht er muziek in de restaurants aanving, — deze zich begonnen te vullen

Dan werd het stiller, de lichten achter wijde spiegelramen doofden, luiken werden vastgebout, glazen deuren gegrendeld. De „*policia*” met kleine lantaarntjes ging de sluiting vast nazien.

MEXICO. NATIONALE DRACHT IN DE HOOFDSTAD.

MEXICO. SENORITA.

— „*El Imparciaaaaaal!*... *Mexican Hérraaaald!*...”

Alleen de krantenjongens waren gebleven.

THEO DE VEER.

1) Afgoden. 2) mooi. 3) voortreffelijk. 4) Straat. 5) Zeer.

PARIJS TIJDENS DE REVOLUTIE.

HET MODEL VOOR CÉSAR BIROTTEAU.

DE Revolutie beging de onhandigheid de reukwerkverkoopers ontevreden te maken: de crisis van de kosmetiek viel samen met de afschaffing der titels en den afstand der voorrechten. Toen de voornamene menschen het land verlieten brachten zij een doodelijken slag toe aan den handel in amber en marjolein, die sedert het Regentschap zoo had gebloeid. Zij die bleven hadden afgezien van hun voormalige verfijning; blanketsel „à la reine” of „à la maréchale” klonk den burgers verdacht in de ooren. De elegante vrouwen hadden van het „rouge” afgezien, en deden het niet meer op haar wangen, het was trouwens in 1793 niet raadzaam er tē bloeiend uit te zien. Zonder twijfel is het om deze reden — want men kan geen enkele andere vinden — dat Marie-Antoine-Caron, parfumerieënkoopman, sinds 1778 in de rue du Tour-Saint-Germain gevestigd, op den hoek van de rue des Canettes, uit 't diepst van zijn hart die Revolutie haatte. „die het blanketsel afschafte en iedereen kapte „à la Titus”!

Sinds de ontdekkingen van den Heer G. Hanotaux enkele duistere punten van het intieme leven van Balzac betreffende, de wijze hebben bekend gemaakt waarop de romanschrijver in de koningsgezinde intrigues tijdens het consulaat werd ingewijd, wordt zijn werk een zoo goed gelijkende portrettengalerij, dat men zijn helden en heldinnen zonder moeite herkent in weerwil van hun schuilnamen. Zijn helden zijn uit het leven gegrepen, en wanneer men de papieren over de politiezaken uit dien tijd doorsnuffelt, gelooft men ze voor zijn oogen te zien voorbij trekken en men noemt ze in 't voorbijgaan bij hun namen: deze is „*Marche à terre*,” die de staatsraad Malin; die andere weer de spion Corentin; ziedaar de heldhaftige Micha, de edele freule d'Esgrignon, de gebroeders de Simeuse. O, wat heeft hij ze allen gekend en raak weergegeven!

Welke geschiedenis kan in waarheid wedijveren met zijn romans? Zoo de vrouw, die hem zoo goed inlichtte, al niet in aanraking was gekomen met de vorsten, die zich voorzichtigheidshalve in Engeland hadden teruggetrokken, zij had toch omgegaan met de figuranten en had dat vreeselijke leven van verkleedingen en vervolgingen meegeleefd, dat leven vol van

geheimzinnigheden, van verstoppertje spelen, dat tijdens het Consulaat het leven van de tegenpartij was. Zij kenden allen den winkel van den reukwerkverkoopster Caron, waar zij zoo dikwijls een schuilplaats hadden gevonden, en zoo moest de koningsgezinde vriendin, die Balzac vertelde, dikwijls zijn naam noemen in hare verhalen. Later herinnerde hij zich dien naam, en werd Caron het model voor twee figuren uit de „*Scènes de la Vie politique*”, den parfumeur Ragon en zijn roemruchtigen opvolger César Birotteau.

Caron heette Antoine; Balzac doopt zijn tweelingbroer César: voor wie de bijna bijgeloofige betekenis kent,

die hij aan de namen van zijn personen hechtte, schijnt het, dat de snuffelaars die verlangend zijn het model van den winkel van de „Reine des Fleurs” te vinden, daarin een richtsnoer kunnen vinden. De rest van 't portret is verwonderlijk nauwkeurig, en wanneer men de eerste vijftig bladzijden van „César Birotteau” overleest, zou men meenen in de politie-aanteekeningen betreffende het dossier Caron te bladeren, die Balzac toch stellig nooit gekend heeft.

Toen Caron-Birotteau uit zijn dorp te Parijs kwam, bezat hij niets dan een paar met ijzer beslagen schoenen, een korte broek en blauwe kousen, een gebloemd vest, drie dikke sterklinnen hemden, een flinken stok. Hij begreep al heel gauw dat de toepassing van „ieder voor zich zelf” het evangelie is van alle hoofdsteden, en wist zich op te werken van werkman tot winkelbediende, van winkelbediende tot patroon — patroon van de „Reine des Fleurs”, het best beklante magazijn van reukwerken en essences in de buurt van de „Abbaye”. Dan komt de Revolutie, de dood van den handel, de dagen zonder koopers, en dadelijk daarna het betreuren van de „gevallen tyrannen”, de avondgesprekken, wanneer de winkel gesloten, de straat rustig en de kas opgemaakt is; verhalen over het ongelukkige lot van Lodewijk XVI en over de deugdzame koningin die het poeder in de mode had gebracht. Het belang van zijn zaak „maakte van den parfumeur een fanatieken voorstander van het koningschap”. Enkele klanten van de „Reine des Fleurs” waren de ijverigste en de meest toegewijde dienaren der Bourbons; zij spraken af elkaar bij Caron te ontmoeten om te praten, men wisselde er brieven die men niet aan de post durfde toevertrouwen, en weldra werd de winkel het middelpunt van de correspondentie tusschen de Chouans in 't Westen en de agenten der vorsten in Parijs. Er kwamen daar plotseling vrachtrijders uit de lucht vallen of ossendrijvers, die van heel ver kwamen, uitgehongerd en uitgeput van vermoeden, „Grand Jacques” of „Jambe d'Argent” geheeten en die, zoodra zij elkaar in de keuken ontmoetten, elkaar „mijn waarde graaf” of „Mijnheer de markies” noemden. En zoo werd de reukwerkverkoopster uit de Rue du Tourongemerkt een hartstochtelijk samenzweerder.

Overigens was het de braafste man van de wereld: de menschgeworden goede trouw, zeiden de bureu: hij was te rechtschapen om erg te hebben in schurkenstreken van anderen. Heel godsdienstig, ging hij 's morgens in 't geheim om acht uur naar de mis; eenvoudig, goedhartig, voorkomend en naief „maar hij kon nooit dwaas en belachelijk worden, want door zijn rechtschapenheid en zijn goedheid hadden de daden van zijn leven toch iets eerbiedwaardigs”.

Zoo was de geschiedenis van César Birotteau, zoo is ook die van Antoine Caron; en hoewel deze voor altijd in de schaduw is gesteld door den roem van zijn illusteren tweelingsbroeder, verdienen zijn persoonlijke avonturen toch wel verhaald te worden.

Caron was vijfenvijftig jaar oud op den 18den Brumaire; 1) sedert 1787 was hij weduwnaar en leefde hij samen met zijn dochter, een zeer vroom en godvruchtig meisje dat zich weldra in een klooster terugtrok. Hij had na den dood van zijn vrouw een bloedverwante tot zich genomen, Françoise Souder, die over iedereen den baas speelde en de huisgenooten, de bedienden, de buurt en Caron zelf bedilde. Zij ging voor zijn maîtresse door en had een wees, Victoire Cuvilliers in huis genomen, volgens haar zeggen een nichtje, en in 1800 ongeveer twaalf jaar oud. We moeten er nog bijvoegen, dat de bediende Valentijn heette, dat het groote uithangbord een schilderij met bloemen voorstellende, tuschen de beide ramen van de eerste verdieping hing; en dat het huis een winkel met een kamer er achter bevatte, die uitkwam op een smal steegje met twee uitgangen, een naar de rue du Tour en een naar de rue des Canettes; de kamers van Caron, Françoise en Victoire waren op de eerste verdieping. Valentijn sliep op de tweede, waar nog een ander ongebruikt kamertje was.

In den tijd toen men bijna zeker zijn hoofd verloor als men de bannelingen herbergde schijnt het wel, dat Caron te voorzichtig was om zijn leven te wagen. Den 13den Vendémiaire, toen het schavot voorgoed verzadigd scheen, begon hij zich eerst aan de zaak geheel te wijden. Op den beruchten „Journée des sections” zag men voor de eerste maal de kleine renteniers en winkeliers in de straten rondtrekken; tot nu toe had alleen het gepeupel oproer gemaakt. Dát was de opstand der vreedzame burgers die trouwens bij het eerste kanonschot weer in hun schulp kropen. Maar daar de onderdrukking weinig bloeddorstig was werden die brave menschen weer stoutmoedig, d. i. t. z. ze gingen de straat niet op, maar zaten achter in hun winkels met hun bureu te mopperen en kwaad te spreken van de overheid; dat deden ze vol ijver, zoolang men het zonder gevaar bleek te kunnen doen — vandaar dat het „Directoire” zoo weinig populair was.

Maar in de eerste dagen van het Consulaat verspreidde zich 't gerucht van verbanningen naar strafkolonies in massa's en van menschen, die in 't geheim doodgeschoten waren. De burgers werden bang, en waren dus niet ontevreden meer. Wanneer het mes van de regeering scherp geslepen is, moet men een avonturier of een held zijn om niet de voorkeur te geven aan het handvat boven het lemmet.

Dus, na Vendémiaire meende Caron, dat de Revolutie voorbij was, en veroorloofde zich een politieke opinie; hij sloot zich aan bij de koningspartij. Zijn medewerking bestond daarin, dat

hij in zijn huis de agenten van de vorsten ontving die onder het Directoire vervolgd werden door de politie. De eerste dien hij herbergde was Pastoret; daarna kwamen achtereenvolgens Margadel, Cormatin en misschien zelfs Frotté. Men gaf aan den banneling de kamer op de tweede verdieping, die men slechts door een luik kon bereiken; de vrienden die hem kwamen opzoeken gingen den winkel binnen, vroegen in afgesproken termen naar 't een of andere parfum, en terwijl Caron deed alsof hij met groote zorg benzoë-pastilles afwoog, keek Valentijn de straat in, en de bezoeker gleed stil naar de trap en klom met groote, haastige stappen naar de tweede verdieping. De voorname lui vereenigden zich zoo bij den parfumeur. Men at aan een gezamenlijke tafel. Bij 't vallen van den avond, als de winkel gesloten werd, kon men vrijuit praten; de kleine Victoire, die aan de deur op schildwacht stond, klopte op het luik als er een verdachte persoon voorbijging, en dan had men slechts wat zachter te praten. Het schijnt niet mogelijk op een meer genoeglijke manier samen te zweren 2).

Caron's meest getrouwe gast was Hyde de Neuville, op wiens hoofd een prijs was gesteld, en die, onder den naam van Paul Berry van Londen naar Parijs, en van Parijs naar Normandië ging, zoo rustig alsof hij een der agenten van de regeering was geweest. Hij woonde twee keer acht maanden bij Caron; wanneer men een inval van de politie aankondigde, kroop hij achter het uithangbord en haalde een luik van een der twee vensters naar zich toe; de troep omsingelde het huis, zocht alles na en vond niets. Als de schrik voorbij was, kwam de banneling weer in zijn kamer, waar hij zijn tijd doorbracht met 't rijmen van coupletten die hij naar het „Journal des dames et des modes” stuurde. Het liedje het „Ware Paradijs” geheeten, dat de beau-monde van Parijs toentertijd zong, was van Hyde de Neuville.

Terwijl hij bij Caron woonde, werd den parfumeur gevraagd nog aan een anderen emigrant, wien de politie het lastig maakte, een schuilplaats te geven: 't was een heele brave man, maar een beetje een opsnijder en een groote babbelaar. Daarom achtte men het voorzichtiger hem den waren naam van Hyde, met wien hij de kamer deelde, te verzwijgen. Men stelde hem dus voor als een weerspanning priester. De nieuwaangekomene ging veel houden van „Monsieur l'abbé”, aan wien hij zijn avonturen in alle bijzonderheden vertelde, en van zijn voorname relaties opsneed. Eens op een dag, hoorde men onder het déjeuner de stem van een omroeper die op den hoek van de Rue des Canettes stond. De gesprekken verstomden, vol angstige belangstelling hoorde men naar de nieuwtjes door den omroeper wereldkundig gemaakt. Dien morgen hoorde men deze woorden: „Inhechtenisneming en veroordeeling van den samenzweerder Hyde de Neuville, veroordeeld door een militaire rechtbank, en binnen de 24 uur gefusilleerd”. Zoo onwaarschijnlijk de zaak ook was, keken de gasten van Caron elkaar toch een weinig ontsteld aan, toen de emigrant, die naast Hyde de Neuville aan tafel zat, zich opeens in diens armen wierp en ongearticuleerden uitstiet: — O! hoe vreeselijk, hoe ontzettend! riep hij uit. Welk een gebeurtenis, meneer de pastoor! De barbaren . . . die arme man! Hij was mijn vriend, mijn boezemvriend!” De kleine Victoire kon een aanval van fou rire niet onderdrukken en liep gauw van tafel weg. Hyde had veel moeite niet hetzelfde te doen en ernstig genoeg te blijven om zijn metgezel te troosten over zijn droevig verlies.

Eenigen tijd daarna werd de brave man ziek, en daar hij verbeeldde in doodsgevaar te zijn, verzocht hij „Mijnheer de pastoor” hem de biecht af te nemen. Hyde spartelde zooveel mogelijk tegen. Maar de andere voerde aan, dat het niet wenschelijk was een priester „assermenté” 3) met hun schuilplaats bekend te maken, en wilde met alle geweld de absolutie ontvangen. Gelukkig nam de ziekte een gunstige wending, wat een eind maakte aan de komedie. Kort daarop verliet de emigrant het huis, en Hyde bleef er alleen.

Hij was de vriend van de familie Caron geworden, en de mopperige Françoise hield zelfs, om zijnentwille, met haar voortdurend gegrom op. 's Zondags spande Caron zijn wagentje in, en reed men naar Ozoner-la-Ferrière, waar hij een huisje bezat. Men nam den banneling altijd mee om hem wat beweging te laten nemen en frissche lucht te laten happen. 's Avonds bij den terugkeer in Parijs, was er altijd eenig gevaar; Hyde kroop aan de voeten van den koetsier onder het groote kniedek van het wagentje: men reed zoo de douanen voorbij en zette dus iedere week zijn leven op spel om een dagje buiten te wezen. Hyde hield trouwens van dergelijke grappen. Met nog vijf andere waaghalzen, allen met lange ladders gewapend ging hij in den nacht van 21 Januari 1800, het voorportaal van de Madeleinekerk met zwarte draperieën behangen, en op de Place de la Concorde een manifest van den graaf van Artois aanplakken op de vier kanten van het voetstuk, waarop het beeld der „Vrijheid” stond, en waarbij een soldaat de wacht hield. Daar het koud was, liep deze steeds om het monument; Hyde regelde zijn pas naar dien van den soldaat, en slaagde er in zijn biljetten aan te plakken en weg te komen zonder gezien te worden.

(Wordt vervolgd).

Uit het Fransch van G. LENÔTRE.

1) Archives nationales F7 6396.

2) Archives nationales, F7 6396 en Mémoires d' Hyde de Neuville.

3) Priester die den eed op de wet van 1790 heeft afgelegd, waarbij de geestelijkheid aan den paus werd onttrokken.

Foto A. J. M. Garjeanne.

EEN HOEKJE UIT EEN HILVERSUMSCHEN TUIN.

NAALDBOOMEN.

DE afbeelding waarbij dit artikeltje als bijschrift hoort, stelt een hoekje uit een Hilversumschen tuin voor. Dat zou men toch bij een oppervlakkig beschouwen niet zeggen! Veel meer maakt 't landschap den indruk van een rijkbegroeid, natuurlijk plekje, ergens in een bergstreek. Wel zien we spoedig dat dit toch niet juist kan zijn, immers de zonderlinge araucaria uit 't Zuiden van Z. Amerika groeit nergens samen met de Rhododendrons uit de Alpen en met statige naaldboomen uit den Himalaya.

Maar 't „natuurlijke” van de groeiwijze en de groepeeringswijze is opvallend en de tuinarchitect, die voor den aanleg zorgde, heeft blijk gegeven van waardeering van de bevalligheid, die alleen verkregen wordt door een vrijeren groei der planten.

Natuurlijk is niet iedere tuin geschikt voor zoo'n beplanting. Een der medewerkende factoren was hier de ruimte. De achtergrond doet ons denken aan begroeide, omnevelde heuvels. En zoo iets verkrijgt men niet op een oppervlak van eenige vierkante meters.

Voldoet deze tuin als geheel aan ieder, niet minder interessant is de beplanting als zoodanig. Het zijn vooral de bijzonder fraaie naaldboomen, die hier de aandacht trekken.

Aan de meeste naaldboomvormen zijn we teveel gewend, om er nog iets bijzonders aan te zien. Alleen de *Araucaria imbricata* op den voorgrond maakt nog een vreemden indruk met zijn takken als schubbe slangenlijven, uit den stam ontspruitend, als zinnebeeldige armen en hoofden uit den romp als van een Hindoegodheid.

Die grilligheid van vorm is eigenlijk aan alle naaldboomen in meerdere of mindere mate eigen. Hoewel ze, volgens de gewone indeeling van 't plantenrijk behooren tot de „zaadplanten” de „phanerogamen” of met welken naam men onze hoogst ontwikkelde plantengroep ook noemen wil, is toch hun organisatie geheel afwijkend (zij 't ook volgens een gelijk beginsel gebouwd) van die der overige hoogere planten. Ze vertoonen verwantschap met varens en er bestond, in lang vervlogen tijdperken van de aardgeschiedenis, een plantengroep, die der Cycadofilices of Pteridospermen, die werkelijk een plaats tusschen varens en zaadplanten innam.

Al zijn onze moderne naaldboomen werkelijk in veel „gemoderniseerd”, toch hebben ze nog voldoende eigenaardigheden in hun uiterlijk behouden om bijna altijd gemakkelijk op 't eerste

gezicht kenbaar te zijn. Vele kleinere of gemakkelijk klein blijvende soorten kweekt men gaarne in tuintjes en dan is 't dikwijls de treurige ervaring van de eigenaars van mooie „conifeertjes” dat ze 't lang niet altijd goed doen willen. Soms wordt 't fijne, aromatische groen in een paar weken geel en na nóg een poosje staat er een dood, strooachtig ding, dat gerust uitgetrokken kan worden en dan nog wel dienst kan doen, om de kachel aan te maken, maar dat alle sierlijkheid verloren heeft.

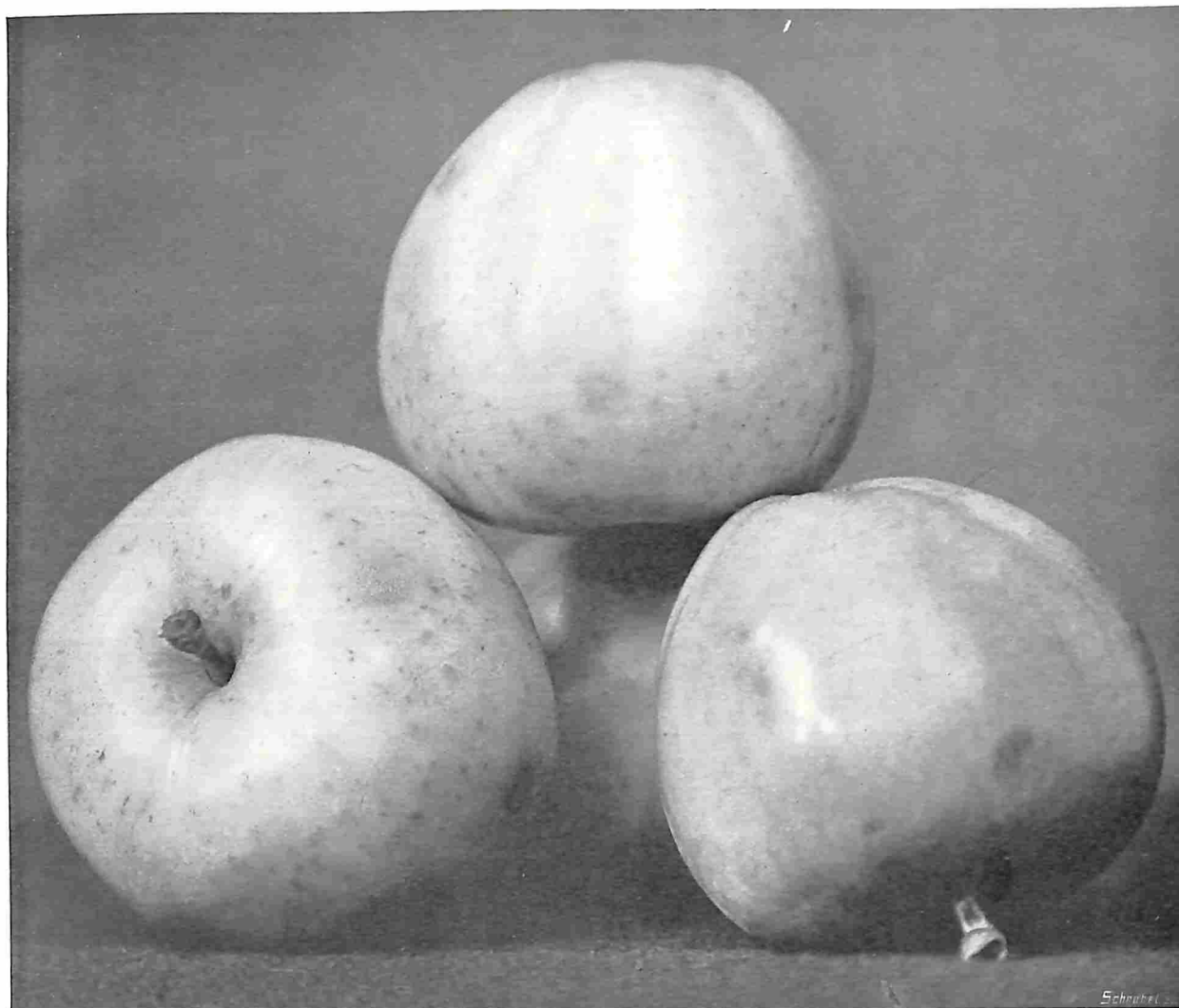
Dikwijls ligt dat aan den grond. Zwarte gronden zijn nu eenmaal voor de naaldboomen ongeschikt. Maar soms schijnt er een minder gemakkelijk te constateeren oorzaak van 't kwaad te zijn. We weten, dat in vele plantenwortels een schimmel of een daarmee verwante plant leeft en dat die eigenaardige combinatie van levende wezens voor geen van beide partijen onvoordeelig is. Ontbreekt nu de wortelschimmel of kan dat zwammetje zich door soms moeilijk na te speuren oorzaken niet normaal ontwikkelen, dan lijden daar de voeding en de overige levensuitingen van de plant door; soms zelfs in hooge mate.

De coniferen van onze afbeelding hebben klaarblijkelijk geen last van deze of andere kwalen. Want er zijn *vele* andere kwalen! Soms zijn 't schimmels, die de naalden ziek maken en hen doen afvallen, dan weer zijn 't insecten of mijten, die de plant aantasten. Onder de insecten zijn er speciaal een paar zeer kleine vlinders, „motjes”, die de oorzaak kunnen worden van ernstige ziekte van naaldboomen en van groote schade voor onze portemonnaie. Zoodra 't laatste intreedt, grijpt de mensch in! De boosdoeners worden gesignaleerd, er worden middelen gezocht ter verdelging van die boosdoeners en ter bestrijding van 't kwaad, meestal met eenig, gewoonlijk zelfs met véél succes.

Blijven al die ziekten en kwalen uit, dan kunnen de meeste naaldboomen zeer oud worden. Niet altijd worden ze daar mooier op, een verschijnsel, dat nu juist niet voor naaldhout alléén karakteristiek is. De fraaie vorm lijdt zeer, doordat de onderste takken hun naalden of schubben verliezen of zelfs geheel afvallen (bijv. onze gewone dennen, de *thuya's* enz.).

In de natuur is dat alles eigenlijk op zijn plaats, dáár hooren de verschijnselen van 't verouderen en verzwakken evenzeer thuis als die van 't ontwikkelen en versterken. In een tuin moet de tuinman spoedig ingrijpen. In den tuin van onze foto schijnt daaraan voorloopig geen behoefte te zijn!

DR. A. J. M. GARJEANNE.

YELLOW TRANSPARENT.

EEN PAAR JUWEELTJES.

DE zomer is weder voorbij, ja een groot deel van den herfst is reeds gepasseerd, en wanneer wij om ons heen zien, bemerken we, dat bij de houtachtige planten buiten alle groei, voor zoover we kunnen zien, tot stilstand is gekomen.

De voor enkele weken nog volop in 't groen zittende loofboomen zijn spoedig afgetakeld. De bladeren van onze appel- en pereboomen zijn afgevallen en door den wind her- en derwaarts geworpen.

Zoodra de bladertooi begint te verminderen zijn de wintervruchten reeds geplukt en geborgen, om ter bestemder tijd te worden verbruikt. Wie geregeld over fruit wenscht te beschikken moet zorgen voor eene goede collectie vruchtsoorten. Van zoo vroeg tot zoo laat mogelijk moeten wij fruit hebben. Dat het, om dit te verkrijgen, er in de eerste plaats op aankomt goede opvolgende verscheidenheden te planten, is gemakkelijk te begrijpen.

Onder de talrijke lezers en lezeressen van „Buiten” zullen er bepaald velen gevonden worden, die wel eens een of meer boomen aanplanten.

Door het groot aantal verscheidenheden, die er van appels en peren bestaan, waarvan de eene van meer, de andere van mindere waarde, is 't ons niet zelden zeer moeilijk een goede keuze te doen.

We willen dan daaraan eenigszins tegemoet komen en zullen daartoe in de eerste plaats een tweetal appelvariëteiten behandelen, die alleszins waard zijn te worden aangeplant.

Ten eerste hebben wij 't oog op een vroege vrucht, een appel, die rijpt op een tijd, dat er nog zoo goed als geen appels zijn.

Wij bedoelen de Yellow transparent, of ook wel: Transparent Blanche.

Deze appelboom heeft de goede eigenschappen flink te groeien, rijk te dragen terwijl de vruchten vrij groot zijn. Zooals ook de naam aanduidt zijn deze vruchten geel gekleurd. Dat geel is iets licht, terwijl de vruchten, welke goed in de zon gehangen hebben, aan de zonzijde een meer of minder rose tint verkrijgen.

Liggen de rijpe vruchten eenige dagen, dan worden ze met een zacht waas overtoegen en krijgen zij een waskleur. Wat den smaak aangaat, deze is overheerlijk; zacht zuur en zeer sappig is het witte vruchtvleesch. De tijd van rijpheid is begin Augustus. Willen alle goede eigenschappen van dezen appel 't best tot haar recht komen, dan moet zij wel rijp, doch niet overrijp geplukt worden. In 't laatste geval duurt deze appel slechts kort en wordt spoedig melig, terwijl de appel op tijd geplukt, tot het einde dier maand is te bewaren.

In de eerste plaats is de Yellow transparent geschikt voor

Pyramide en Struikvorm en geven jeugdige boomen reeds volop vruchten. Ook wel, doch in mindere mate is zij geschikt voor hoog- en halfstam kroonboom. Hier worden de appels, die juist niet zoo vast aan den boom zitten, het eerst afgeworpen door sterken wind.

Onder de vroege appels is weinig keur, vooral van goede vruchten. Nevenstaande kennen we als de beste van deze.

Anders is het gesteld met de late, de wintervruchten, waarvan een vrij groot aantal verscheidenheden bestaan, die aanbevolen kunnen worden.

Een van deze laatrijpende vruchten, waarover we thans 't een en ander willen mededeelen, is de Present van Engeland. Alhoewel reeds een aantal jaren in den handel, is deze toch nog verre van algemeen bekend en gekweekt. Als een voorname reden hiervoor moet o.i. aangemerkt worden, dat de boom niet gemakkelijk kweekt en de boomkweeker er geregeld heel wat werk mede heeft mooie boomen te verkrijgen.

In de laatste jaren is evenwel de aanplant dezer soort, die zoowel voor zand- als kleigrond geschikt is, veel toegenomen, wat zij ook alleszins waard is.

In 't begin is de groei van den boom betrekkelijk zwak, doch wordt beter naarmate hij ouder wordt. Toch vormt de Present van Engeland geen groote kroon. Takken en twijgen zijn dun, doch uiterst taai.

Zelfs bijzonder zwaar beladen boomen breken zelden, ook al hangen de met vele vruchten beladen takken naar beneden.

De vruchten waaien niet gemakkelijk af, want, doordat de takken dun zijn, worden deze door den wind heen en weer bewogen. De vorm der vruchten is langwerpig en heeft veel van dien der meer algemeen bekende Princesse noble, doch zij zijn aanmerkelijk grooter.

Vruchten, die door de zon zijn beschenen, hebben aan de eene zijde een donkerroode kleur. Overigens zijn ze helder geel.

De pluktijd is ongeveer half October. Niet vóór half November—December mag men deze vruchten gebruiken, wijl ze voor dien tijd nog te zuur zijn.

Het vruchtvleesch heeft een helderwitte kleur, de smaak is voortreffelijk. Het klokhuis is vrij groot. Tot einde Februari kunnen de vruchten zeker goed gehouden worden.

Met het plukken en verder behandelen dezer appels dient men voorzichtig te zijn, wijl bij eenigszins ruwe behandeling de vrij zachte vruchten spoedig kneuzen.

Voor hoogstam is deze soort bij voorkeur geschikt. In mindere mate is zij aan te bevelen voor struikvorm en pyramide.

Bij deze vormen hangen de sterk beladen takken spoedig op den grond. Wil men er lage boomen van houden, dan nemen men boomen met een stamhoogte van 1.20—1.40 M.

J. BEENEN.

ZONDAGMORGEN.

Uit gulden kamer steekt de dagvorstin
 Het jeugdig hoofd en werpt met milde hand
 De stralenbundels wijd-uit over 't land.
 Tot zij haar zilveren lichtwebbe, in 't begin
 Van kruin tot kruin, dan als een gouden spin
 Uitspint door 't gras tot vuurge vonkenbrand
 En over alles 't net van stralen spant,
 Tot in het kerkje, diep er binnen-in. —
 Bij 't klankgat vonkt de kleine torenbel,
 En als het klokje nu ter kerkgangstond
 Een vlucht van tonen rondklept zilverhel,
 Valt door 't hoog kerkraam binnen op den grond
 En op den preekstoel donker schaduwspel,
 Van berk en haazlaarsblad en kruipt er rond.

J. WINKLER PRINS.